
ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
2022

3. ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ-ΓΕΝΙΚΑ

Η στοματική υγεία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη γενική υγεία ενώ αποτελεί ένα από τους κύριους παράγοντες που επηρεάζουν καταλυτικά την ποιότητα ζωής. Η υπάρχουσα επιστημονική γνώση επιβεβαιώνει ότι η απουσία στοματικής υγείας επηρεάζει ποικιλοτρόπως τόσο τη σωματική όσο και την ψυχική υγεία ενώ παράλληλα το κόστος αποκατάστασής της (άμεσο και έμμεσο) είναι ιδιαίτερο ψηλό. Ως εκ τούτου διεθνείς οργανισμοί όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας κατατάσσουν τις στοματικές παθήσεις ανάμεσα στα σημαντικότερα προβλήματα της δημόσιας υγείας, τα οποία η πρόληψη αλλά και αντιμετώπισή τους θα πρέπει να γίνεται στα πλαίσια διεπιστημονικής συνεργασίας όλων των εμπλεκόμενων φορέων, λαμβάνοντας υπόψη τους κοινούς αιτιολογικούς παράγοντες των στοματικών και των γενικών παθήσεων, όπως είναι η κακή διατροφή (υπερβολική κατανάλωση ζάχαρης, διατροφή φτωχή σε φρούτα και λαχανικά), το κάπνισμα και το αλκοόλ. Γι αυτό και στο ψήφισμά του ο ΠΟΥ το 2021 καλεί τα κράτη μέλη να ενσωματώσουν τη στοματική υγεία στις εθνικές πολιτικές για την πρόληψη των χρόνιων μη μεταδοτικών νοσημάτων, να αναπτύξουν μηχανισμούς συλλογής αξιόπιστων στατιστικών στοιχείων και παρακολούθησης των δεικτών της στοματικής υγείας στη χώρα τους, να δώσουν έμφαση στην πρόληψη των στοματικών παθήσεων αλλά και να διασφαλίσουν ότι όλοι οι πολίτες θα έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε υπηρεσίες οδοντιατρικής φροντίδας στα πλαίσια της καθολικής κάλυψης υγείας

Έχοντας αυτά υπόψη οι Οδοντιατρικές Υπηρεσίες έχουν θέσει σαν όραμά τους την:

Προαγωγή της στοματικής υγείας όλων των πολιτών και τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, με σεβασμό προς τον πολίτη, καταργώντας κάθε μορφή γεωγραφικής, οικονομικής και κοινωνικής ανισότητας

Στα πλαίσια αυτά η παροχή υψηλού επιπέδου ποιότητας οδοντιατρικής φροντίδας που θα διέπεται από τα χαρακτηριστικά της καταλληλότητας, διαθεσιμότητας, συνέχειας, αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας, ασφάλειας, σεβασμού προς τον ασθενή, καθώς επίσης και η υιοθέτηση και εφαρμογή προληπτικών προγραμμάτων που θα απευθύνονται κυρίως στον παιδικό πληθυσμό, αλλά και σε άλλες ευάλωτες ομάδες πληθυσμού με έμφαση τα άτομα της τρίτης ηλικίας αλλά και σε μειονότητες, αποτελεί υποχρέωση αλλά και πρόκληση για τις Δημόσιες Οδοντιατρικές Υπηρεσίες.

Η υλοποίηση δε του στόχου αυτού θα συμβάλει όχι μόνο στην υγεία και ευημερία των πολιτών αλλά και μακροπρόθεσμα θα έχει σημαντικά οικονομικά οφέλη.

Κατ'επέκταση οι Δημόσιες Οδοντιατρικές Υπηρεσίες, στα πλαίσια και του Στρατηγικού Προγραμματισμού για τα έτη 2022-2025, έχουν θέσει μια σειρά από επί μέρους δράσεις για υλοποίηση του πιο πάνω οράματος, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

1. Ενίσχυση και αναβάθμιση του Τομέα Πρόληψης των Οδοντιατρικών Υπηρεσιών με ιδιαίτερη έμφαση στα προληπτικά προγράμματα που απευθύνονται στον παιδικό πληθυσμό, αλλά και διεύρυνσής τους και συμπερίληψης και άλλων ευάλωτων ομάδων πληθυσμού (π.χ άτομα τρίτης ηλικίας , μειονότητες κ.α) για πρόληψη της τερηδόνας, των περιοδοντικών παθήσεων αλλά και του καρκίνου του στόματος.
2. Συνεχής βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών αλλά και αύξηση της παραγωγικότητας μέσω ενεργειών που περιλαμβάνουν:
 - a. Αναβάθμιση κτιριακής υποδομής των κέντρων (νοσοκομείων, αστικών και αγροτικών στα πλαίσια χρονοδιαγράμματος) ανανέωση παλαιών μηχανημάτων, δημιουργία άνετων και εργονομικών ιατρείων, εξοπλισμένων με σύγχρονα μηχανήματα και υλικά
 - b. Συνεχής εκπαίδευση του προσωπικού με βάση τις διαγνωσμένες ανάγκες μάθησης με στόχο η οδοντιατρική φροντίδα να παρέχεται σύμφωνα με την τρέχουσα επιστημονική γνώση. Στα πλαίσια αυτά περιλαμβάνεται και η ενίσχυση της επιστημονικής κατάρτισης/ γνώσεων και δεξιοτήτων των οδοντιάτρων με στόχο την αντιμετώπιση πολύπλοκων και εξειδικευμένων περιστατικών
 - c. Αναδιοργάνωση και πλήρης αξιοποίηση των γνώσεων και ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού
 - d. Δημιουργία πρωτοκόλλων που θα καλύπτουν όλο το φάσμα της οδοντιατρικής εργασίας αλλά και όλες τις κατηγορίες ασθενών με γενικά νοσήματα που χρήζουν ιδιαίτερης φροντίδας, για την παροχή στοιχειοθετημένης οδοντιατρικής φροντίδας.
3. Περαιτέρω ενίσχυση εξειδικευμένων κλινικών παροχής τριτοβάθμιας οδοντιατρικής φροντίδας (παιδοδοντίας, περιοδοντολογίας, ενδοδοντίας).
4. Ενίσχυση της συνεργασίας με τον Παγκύπριο Οδοντιατρικό Σύλλογο στα πλαίσια του υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα

Το 2022 συνέχισε να είναι μια χρονιά πρόκληση για τις Οδοντιατρικές Υπηρεσίες αφού κλήθηκαν να προσφέρουν υπηρεσίες οδοντιατρικής φροντίδας υπό δύσκολες συνθήκες λόγω της πανδημίας. Σε συνέχεια των μέτρων που λήφθηκαν το 2020 και 2021 οι Οδοντιατρικές Υπηρεσίες συνέχισαν να προβαίνουν σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για προμήθεια του απαραίτητου ατομικού προστατευτικού εξοπλισμού, ενώ σε επίπεδο διοίκησης παρακολουθούνταν συνεχώς τα υγειονομικά πρωτόκολλα και υπήρχε στενή συνεργασία με τις κατά τόπους επιτροπές Λοιμώξεων των Νοσοκομείων.

Παρά τις αντίξοες συνθήκες η υλοποίηση του προϋπολογισμού ανήλθε στο 83,4 %. Το μειωμένο ποσοστό απορρόφησης που παρατηρήθηκε το 2022 σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια οφείλεται στο ότι κονδύλι που είχε προνοηθεί για την αγορά νέου οδοντιατρικού εξοπλισμού για το οδοντιατρικό Τμήμα που θα δημιουργηθεί στο Γενικό Νοσοκομείο Λάρνακας δεν αξιοποιήθηκε καθότι δεν ολοκληρώθηκαν από πλευράς των αρμοδίων υπηρεσιών οι αναγκαίες διεργασίες ετοιμασίας του χώρου στο Γενικό Νοσοκομείο που θα φιλοξενήσει τα οδοντιατρεία και το προσθετικό εργαστήριο. Επίσης παρατηρείται καθυστέρηση από πλευράς ΟΚΥΠΥ στην αποστολή τιμολογίων για πληρωμές του ατομικού προστατευτικού εξοπλισμού, υλικών και αναλωσίμων που αγοράζονται από αυτόν

Προϋπολογισμός	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Σύνολο	95,00%	94%	95,1%	96,5%	82,7%	83,4%

Ανθρώπινο δυναμικό - Οργανόγραμμα Οδοντιατρικών Υπηρεσιών

Στις Οδοντιατρικές Υπηρεσίες (Διάγραμμα 3.1.1. Οργανόγραμμα των Οδοντιατρικών Υπηρεσιών) στις 31/12/22 υπηρετούσαν, 37½ Οδοντιατρικοί Λειτουργοί όλων των βαθμίδων, 34 Βοηθοί Οδοντιατρείου, 9 Οδοντοτεχνίτες και 10 άτομα υποστηρικτικό προσωπικό (μόνιμοι και έκτακτοι) στους οποίους συμπεριλαμβάνονται 5 οδηγοί, 2 βοηθοί γραμματειακοί λειτουργοί, 1 αχθοφόρος κλητήρας και 2 γενικοί βοηθοί (Πίνακας 3.1.1). Θα πρέπει να επισημανθεί ότι 15½ (41,3%) οδοντίατροι και 22 (76,5,9%) βοηθοί οδοντιατρείου εργάζονται ως έκτακτο προσωπικό (αορίστου και ορισμένου χρόνου).

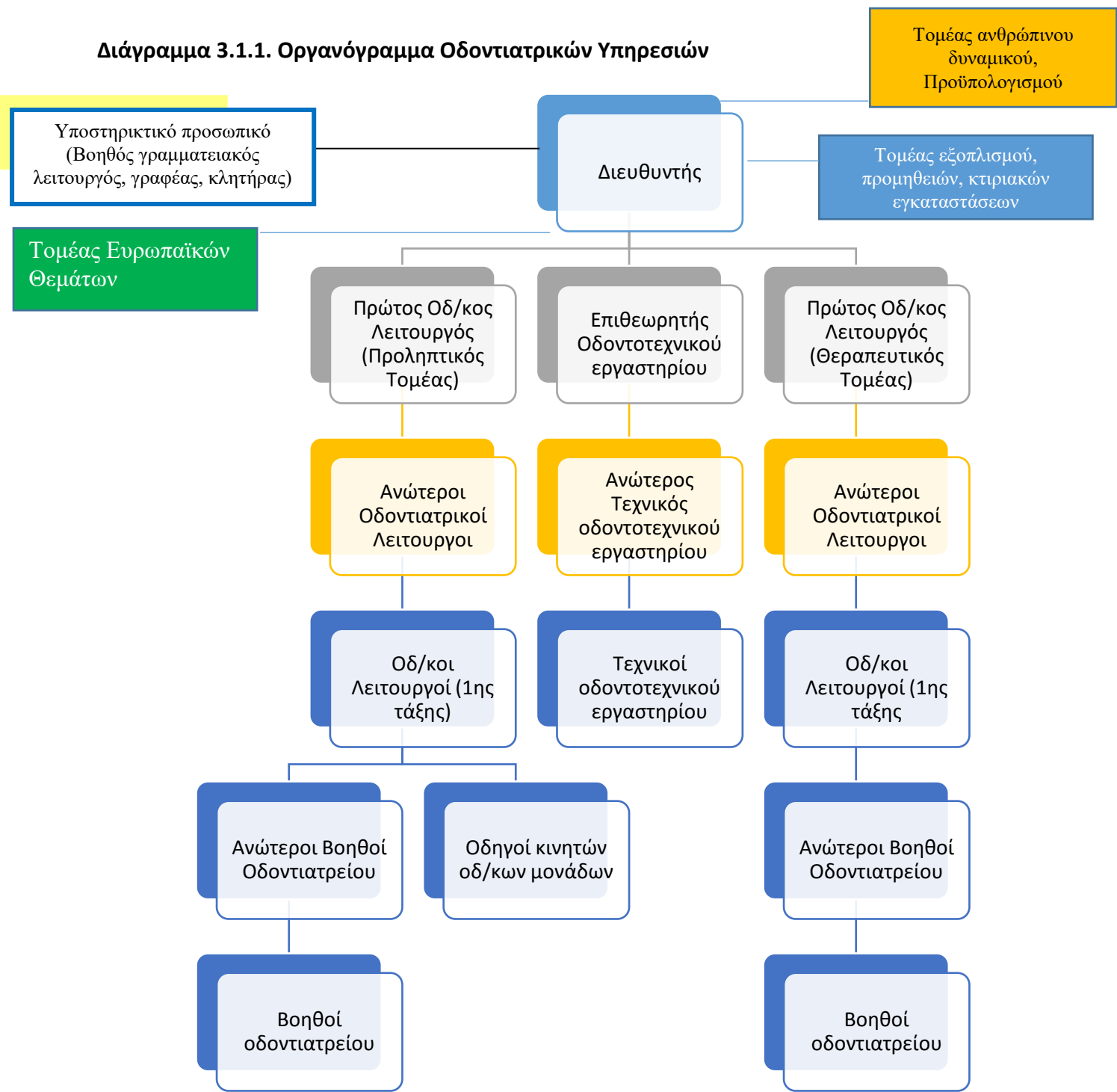
Πίνακας 3.1.1. Κατανομή προσωπικού (μόνιμου και έκτακτου) κατά επαρχία

ΕΠΑΡΧΙΑ	ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ	ΒΟΗΘΟΙ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ	ΟΔΟΝΤΟ ΤΕΧΝΙΤΕΣ	Διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό
Λευκωσία	19 ½ (*), (**)	18(**)	5	6
Λεμεσός	7	7	1	1
Λάρνακα	5	4	1	2
Αμμόχωστος	1	1		
Πάφος	5	4	2	
Παγκύπρια	37 ½	34	9	9

(*) Από το 2013 ειδικός ορθοδοντικός εργάζεται 3 φορές τη βδομάδα στις Οδοντιατρικές Υπηρεσίες.

(**) Ένας Ανώτερος Οδοντιατρικός Λειτουργός ήταν αποσπασμένος (αρχικά 3 φορές τη βδομάδα και ακολούθως πλήρως) στη Μονάδα Ηλεκτρονικής Υγείας και μία βοηθός οδοντιατρείου ήταν αποσπασμένη στον ΟΚΥΠΥ (Κλινική Στοματογναθοπροσωπικής Χειρουργικής - Νοσοκομείο Λευκωσίας)

Διάγραμμα 3.1.1. Οργανόγραμμα Οδοντιατρικών Υπηρεσιών

Δημόσιες Οδοντιατρικές Κλινικές

Οι Δημόσιες Οδοντιατρικές Υπηρεσίες περιλαμβάνουν 42 οδοντιατρικές κλινικές και τέσσερις κινητές οδοντιατρικές μονάδες.

Συγκεκριμένα κατά το 2022 οδοντιατρική περίθαλψη προσφέρθηκε από τα Γενικά Νοσοκομεία Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας, Αμμοχώστου και Πάφου, στα Νοσοκομεία Κυπερούντας και Πόλης Χρυσόχου καθώς επίσης και σε 8 Αστικά κέντρα, 2 ιδρύματα και 11 Αγροτικά Υγειονομικά Κέντρα (Πίνακας 3.1.2.)

Πίνακας 3.1.2 Κέντρα παροχής οδοντιατρικής φροντίδας ανά επαρχία

	Λευκωσία	Λεμεσός	Λάρνακα	Πάφος	Αμμόχωστος
Νοσοκομεία	Λευκωσίας(5)	Λεμεσού (4) Κυπερούντας	Παλαιό Νοσ. Λάρνακας(4)	Πάφου(3) Πόλις	Αμμοχώστου
Αστικά κέντρα	Λευκωσία (*) (3) Καϊμακλί Αγλαντζιά Λατσιά Λακατάμεια Στρόβολος Έγκωμη	Λινόπετρα			
Ιδρύματα	Φυλακές Ίδρυμα Χρίστου Στέλιου Ιωάννου				
Αγροτικά κέντρα	Ευρύχου Δάλι Κλήρου Παλαιχώρι Λυθροδόντας Ακάκι Παλιομέτοχο	Πάχνα	Κοφίνου Ορμήδεια	Πύργος	

(*) Η παροχή οδοντιατρικών υπηρεσιών στο Παλαιό Νοσοκομείο Λευκωσίας τερματίστηκε το Νοέμβριο του 2022 λόγω της κατεδάφισης του κτιρίου

3.2. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Για την επίτευξη των πιο πάνω στόχων οι δραστηριότητες των Οδοντιατρικών Υπηρεσιών διαχωρίζονται σε τρεις πυλώνες δράσης:

(α) Τη Δημόσια Οδοντιατρική Υγεία, όπου υπάγεται η πρωτοβάθμια οδοντιατρική φροντίδα συμπεριλαμβανομένου των προληπτικών προγραμμάτων και των επιδημιολογικών ερευνών.

(β) Τη θεραπευτική αντιμετώπιση διαφόρων στοματολογικών παθήσεων στα δημόσια νοσηλευτήρια και κέντρα υγείας.

(γ) Τον Στρατηγικό Προγραμματισμό, Συντονισμό και Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού, αγορά εξοπλισμού και θέματα που άπτονται της Ε.Ε.

Δημόσια Οδοντιατρική Υγεία

Στον πυλώνα αυτό περιλαμβάνονται:

α) Τομέας Ερευνών

Οι έρευνες αποτελούν ένα χρήσιμο εργαλείο για την αξιολόγηση των υπηρεσιών και μέσω των αποτελεσμάτων τους συμβάλουν στον προγραμματισμό και στη χάραξη στρατηγικής ενώ βοηθούν στη λήψη μέτρων και τη διασφάλιση παροχής ποιοτικών υπηρεσιών. Στα πλαίσια αυτά οι Οδοντιατρικές Υπηρεσίες συνδιοργάνωσαν μαζί με την Οδοντιατρική Σχολή του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου έρευνα με θέμα «Αξιολόγηση των επιπτώσεων της πανδημίας στο Οδοντιατρικό Επάγγελμα στην Κύπρο». Η έρευνα πραγματοποιήθηκε μέσω ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων που έχουν σταλεί και τα αποτελέσματα αναμένεται να δημοσιευτούν εντός του 2023

β) **Διαφώτιση:** Οι Οδοντιατρικές Υπηρεσίες δίνουν ιδιαίτερη σημασία στη διαφώτιση αφού θεωρούν ότι αποτελεί ουσιαστικό εργαλείο για τη διαμόρφωση ορθών γνώσεων και κατ'επέκταση συμπεριφορών που σχετίζονται με τη στοματική υγεία και υγιεινή.

Η διαφώτιση γίνεται από έμπειρο προσωπικό με τη βοήθεια σύγχρονων οπτικοακουστικών μέσων

δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στον παιδικό πληθυσμό. Ιδιαίτερα έγινε προσπάθεια όπως η ενημέρωση αυτή επεκταθεί πέρα από τα δημοτικά σχολεία (στα οποία συμπεριλαμβάνονται τόσο τα δημόσια όσο και τα ιδιωτικά) και στα νηπιαγωγεία με στόχο την όσο το δυνατό πιο έγκαιρη ενημέρωση των παιδιών για τις στοματικές παθήσεις και την υιοθέτηση από νωρίς ορθών συνηθειών στοματικής υγιεινής.

Ενημερωτικές διαλέξεις πέρα από τα παιδιά γίνονται και σε οργανωμένα σύνολα καθώς επίσης και σε έγκυες γυναίκες στα δημόσια νοσηλευτήρια. Οι διαλέξεις γίνονται με τη βοήθεια σύγχρονων οπτικο-ακουστικών μέσων ενώ κάθε χρόνο σε συνεργασία με το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών επικαιροποιούνται τα ενημερωτικά φυλλάδια.

Στα πλαίσια της διαφώτισης θα πρέπει να αναφερθεί ότι για **εντέκατη** συνεχή χρονιά οργανώθηκε από τις Οδοντιατρικές Υπηρεσίες, σε συνεργασία με την κλινική της Στοματογναθοπροσωπικής χειρουργικής του Νοσοκομείου Λευκωσίας, **εκστρατεία ενημέρωσης και πρόληψης του καρκίνου του στόματος**. **πρώτη βδομάδα του προσφέρθηκε δωρεάν σε όσους ασθενείς δημόσιες κλινικές και γινόταν τον καρκίνο του τρόπο αυτοεξέτασης.** **Συγκεκριμένα την Δεκεμβρίου οδοντιατρική εξέταση προσέρχονταν στις οδοντιατρικές ενημέρωσή τους για στόματος και τον Παράλληλα εκπαιδευτικό**

ΠΡΟΔΙΑΘΕΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ

- Κάπνισμα
- Αλκοόλ
- Μικροβιακοί παράγοντες
- Γονδιακές μεταβολές
- Χρόνος μηχανικός και χημικός ερεθισμός
- Υπερβολική έκθεση στην ηλιακή ακτινοβολία

ΑΥΤΟΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΟΜΑΤΟΣ
Η πρώτη διάγνωση του καρκίνου του σώματος αποτελεί θεμέλιο για επιτυχή θεραπεία και επιβίωση

Οποιαδήποτε **πληγή** που παραμένει στη στοματική κοιλότητα **πάνω από 10 μέρες** χρήζει ιατρικής εξέτασης

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

- Διακοπή του καπνίσματος
- Περιορισμός στην κατανάλωση αλκοόλ
- Χρήση αντιβιοτικού και αποφυγή έκθεσης στην ηλιακή ακτινοβολία
- Διατροφή πλούσια σε φρέσκα φρούτα και λαχανικά
- Τακτική επίσκεψη στον οδοντίατρο κάθε 6 μήνες

ΑΥΤΟΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΟΜΑΤΟΣ
Ενημερωθείτε - Προστατευθείτε

Οποιαδήποτε **πληγή** που παραμένει στη στοματική κοιλότητα **πάνω από 10 μέρες** χρήζει ιατρικής εξέτασης

Ε.Π.Π. /2017-1/000
Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών
Επισημάνση: Zavalta Litho Ltd

σεμινάριο για τους οδοντιάτρους τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα το οποίο παρακολούθησαν και φοιτητές της Οδοντιατρικής Σχολής του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου. Στα πλαίσια της εκστρατείας την Παρασκευή 09.12.22 προσφέρθηκε δωρεάν κλινική εξέταση του κοινού μέσω των κινητών οδοντιατρικών μονάδων έξω από τα νοσοκομεία Λευκωσίας, Λάρνακας, Λεμεσού και Πάφου

Αντίστοιχα δωρεάν εξέταση του κοινού μέσω των κινητών οδοντιατρικών μονάδων προσφέρθηκε και στις 18 Μαρτίου 2022 στα πλαίσια της της Παγκόσμιας Μέρας Στοματικής Υγείας έξω από τα νοσοκομεία Λευκωσίας, Λεμεσού, Πάφου και Αμμοχώστου ενώ διανεμήθηκε σχετικό ενημερωτικό υλικό. Θέμα της εκστρατείας ήταν «Να είσαι περήφανος για το στόμα σου για την ευτυχία και την ευημερία» «Be Proud of Your Mouth for your happiness and well-being.»

Γ) Προληπτική και θεραπευτική αγωγή στους μαθητές δημοτικής εκπαίδευσης καθώς και σε διάφορα ιδρύματα μέσω των 4 κινητών οδοντιατρικών μονάδων

Οι Οδοντιατρικές Υπηρεσίες διαθέτουν 4 κινητές οδοντιατρικές μονάδες (μία σε κάθε επαρχία). Στόχος των μονάδων αυτών είναι η δωρεάν παροχή προληπτικής και θεραπευτικής αγωγής σε παιδιά δημοτικών σχολείων τα οποία βρίσκονται σε ορεινές ή απομακρυσμένες περιοχές ή περιοχές χαμηλού κοινωνικο-οικονομικού επιπέδου όπου παρατηρείται αυξημένος δείκτης τερηδονισμένων δοντιών.

Κατά το 2022 και λόγω των περιοριστικών μέτρων οι κινητές οδοντιατρικές μονάδες δεν επισκέφθηκαν οποιαδήποτε σχολεία. Στα πλαίσια της πολύπλευρης προσφοράς των Οδοντιατρικών Υπηρεσιών οι οδηγοί των κινητών μονάδων χρησιμοποιήθηκαν στο εμβολιαστικό πρόγραμμα κατά του COVID-19.

δ) Πρόγραμμα συνεργασίας μεταξύ Οδοντιατρικών Υπηρεσιών και Παγκύπριου Οδοντιατρικού Συλλόγου για τη δευτεροβάθμια οδοντιατρική φροντίδα των 11 χρονων παιδιών των δημοτικών σχολείων. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει εξέταση των μαθητών τόσο των δημόσιων όσο και των ιδιωτικών σχολείων από κυβερνητικό οδοντίατρο στους χώρους του σχολείου κατόπιν γραπτής συγκατάθεσης των γονέων και κηδεμόνων τους. Παιδιά που εντοπίζονται με οδοντιατρικό πρόβλημα παραπέμπονται για δωρεάν θεραπεία σε ιδιώτη οδοντίατρο της δικής τους επιλογής συμβεβλημένο με το πρόγραμμα. Τα έξοδα της θεραπείας καλύπτονται από τις Δημόσιες Οδοντιατρικές Υπηρεσίες με βάση τον κυβερνητικό τιμοκατάλογο. Στόχος του προγράμματος είναι η έγκαιρη ανίχνευση στοματολογικών προβλημάτων

Το πρόγραμμα είχε ανασταλεί το 2020 λόγω των περιοριστικών μέτρων και ξεκίνησε εκ νέου το Σεπτέμβριο του 2021. Λόγω του ότι τα παιδιά που φοιτούσαν στην Πέμπτη τάξη του Δημοτικού Σχολείου κατά τη σχολική χρονιά 2020-21 έχασαν την ευκαιρία της δωρεάν θεραπείας από

οδοντίατρο της επιλογής τους, με έγκριση και της Αρμόδιας Αρχής για τη σχολική χρονιά 2021- 22 το πρόγραμμα αφορούσε τους μαθητές και της Εης και της Στ τάξης

	Αρ σχολείων	Συγκατάθεση για εξέταση	Παραπομπή για θεραπεία	% Παραπομπή για θεραπεία
Λευκωσία	71	4827	2708	56,10%
Λεμεσός	45	3172	1475	46,50%
Λάρνακα	55	2321	1494	64,37%
Αμμόχωστος	17	793	577	72,76%
Πάφος	28	1428	498	34,87%
Παγκύπρια	216	12541	6752	53,84%

	Θετικά ανταποκριθέντες	Συνολικό κόστος	Κόστος ανά μαθητή (€)
Λευκωσία	658	77130	117,22
Λεμεσός	387	48716	125,88
Λάρνακα	295	44451	150,68
Αμμόχωστος	191	28103	147,14
Πάφος	97	12097	124,71
Παγκύπρια	1628	210497	129,30

Ποσοστό Ανταπόκρισης από τα παιδιά που διαπιστώθηκε ότι έχρηζαν θεραπειάς : 24,11%

Οι λόγοι του χαμηλού ποσοστού ανταπόκρισης, αξιολογούνται και θα αναληφθούν δράσεις για ευαισθητοποίηση των γονέων μέσω φορέων όπως το Υπουργείο Παιδείας, ΠΟΣ, Παιδοδοντιατρική Εταιρεία, Συνομοσπονδία Γονέων κλπ.

ε) Πρόγραμμα εξέτασης των μαθητών της Α τάξης δημοτικών σχολείων, της προδημοτικής και της Γ τάξης Γυμνασίου

Το πρόγραμμα ανεστάλη λόγω των περιοριστικών μέτρων που ήταν σε ισχύ και ξεκίνησε τη σχολική χρονιά 2022-23

3.3. Οδοντιατρικές Κλινικές στα Νοσηλευτήρια και στα Κέντρα Υγείας (Αστικά και Αγροτικά) του ΟΚΥΠΥ

Πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια φροντίδα στοματικής υγείας, προσφέρεται σε όσους επισκέπτονται τις Οδοντιατρικές Υπηρεσίες.

Η παροχή πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας οδοντιατρικής φροντίδας γίνεται σε όλα τα Νοσοκομεία, Αστικά και Αγροτικά Κέντρα Υγείας ενώ τριτοβάθμια οδοντιατρική φροντίδα προσφέρεται μόνο στα Νοσοκομεία και περιλαμβάνει την κατασκευή κινητών προσθετικών εργασιών, αντιμετώπιση πολύπλοκων και εξειδικευμένων περιστατικών στους τομείς της Παιδοδοντίας, Περιοδοντολογίας και Ενδοδοντίας καθώς και την αντιμετώπιση περιστατικών που εμπύπτουν στο φάσμα της μικρής χειρουργικής στόματος.

Κατά το 2022 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες ανακαίνισης και αναβάθμισης του Οδοντιατρικού Τμήματος των ΚΥ Έγκωμης, Λακατάμεια, Ιδαλίου συνολικό κόστος € 54.136,81 Παράλληλα ολοκληρώθηκε και η αντικατάσταση των οδοντιατρικών μηχανημάτων του Οδοντιατρικού Τμήματος του Νοσοκομείου Πάφου συνολικού κόστους € 88,298 με την τοποθέτηση 4 νέων οδοντιατρικών εδρών. Οι σημαντικότερες αγορές σε εξοπλισμό φαίνονται στον πιο κάτω πίνακα:

Αγορές οδοντιατρικού εξοπλισμού	Κόστος(€)
Μηχανήματα Γενικού Νοσοκομείου Πάφου	88.298,00
Κλίβανοι τύπου Β	11.055,10
Ακτινογραφικά μηχανήματα	7.116,20

Παράλληλα αγοράστηκε περιφερειακός εξοπλισμός ύψους € 30.543,30, αναλώσιμα € 79.599,64 ενώ άλλα αναλώσιμα και ατομικός προστατευτικός εξοπλισμός αγοράστηκαν από τον ΟΚΥΠΥ με την καταβολή ποσού ύψους € 51.312,44.

3.3.1: Η Κλινική της Παιδοδοντίας λειτούργησε επί καθημερινής βάσης στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας και εξυπηρετήθηκαν παιδιά διαφόρων ηλικιών καθώς επίσης και άτομα με ειδικές ανάγκες (**ΑμΕΑ**) (Πίνακας 3.3.2).

Πίνακας 3.3.2: Αρ. επισκέψεων στην Κλινική της Παιδοδοντίας

Αρ. επισκέψεων στην	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Κλινική της Παιδοδοντίας	1571	1444	1596	1392	751	606	711

Πίνακας 3.3.3: Αρ ατόμων που έτυχαν περίθαλψης υπό Γενική Αναισθησία

Αρ. ατόμων που έτυχαν περίθαλψης υπό Γενική Αναισθησία	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	61	60	66	59	40	16	44

Η Κλινική Παιδοδοντίας (Οδοντιατρικές Υπηρεσίες) σε συνεργασία με την Κλινική της Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής του ΓΝ Λευκωσίας παρέχουν ανακουφιστική οδοντιατρικής φροντίδα υπό γενική αναισθησία σε παιδιά καθώς και σε ενήλικες με ειδικές δεξιότητες που είναι αδύνατη η περίθαλψη τους στην οδοντιατρική καρέκλα. Για τον σκοπό αυτό έχουν τύχει εκπαίδευσης δύο Οδοντιατρικοί Λειτουργοί οι οποίοι ακολουθούν συγκεκριμένο πρωτόκολλο διαχείρισης των οδοντιατρικών ασθενών που χρήζουν αντιμετώπισης υπό γενική αναισθησία. Λόγω των διαταγμάτων και της απαγόρευσης διενέργειας χειρουργείων μη επειγόντων περιστατικών, ο αριθμός κατά το 2021 ήταν μειωμένος σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια ενώ αυξήθηκαν εκ νέου το 2022 (Πίνακας 3.3.3)

3.3.2: Η Κλινική της Προσθητικής ενδυναμώθηκε με στόχο την αποτελεσματική αντιμετώπιση και κάλυψη όλων των επαρχιών. Προσθητικές κλινικές και εργαστήρια λειτουργούν και στις 4 επαρχίες (Λευκωσία, Λάρνακα, Λεμεσός, Πάφος). Το προσφερόμενο φάσμα και ο όγκος εργασίας από τις κλινικές αυτές διαμορφώθηκε όπως φαίνεται στον πίνακα 3.3.4.

Πίνακας 3.3.4: Προσθητική Εργασία

Είδος εργασίας	ΕΤΟΣ						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Κατασκευή Ακρυλικών οδοντοστοιχιών (ολικές και μερικές)	1661	1824	1913	1744	1228	1330	1309
Νάρθηκες	26	53	32	22	7	9	18
Επιδιορθώσεις-Ακρυλικών οδοντοστοιχιών	1734	1823	1833	1838	1241	1039	940
Μεταλλικές Οδοντοστοιχίες κυβερνητικών εργατών	133	180	262	126	-	-	
Επισκευές Μεταλλικών Οδοντοστοιχιών κυβερνητικών εργατών	30	40	50	18	-	-	
Σκελετοί Μεταλλικοί	0	0	0	0	0	0	
Μεταλλικές Οδοντοστοιχίες κατόχων κάρτας Α	860	838	765	811	547	528	477

Επισκευές Μεταλλικών Οδοντοστοιχιών κάρτας Α	283	291	284	329	267	264	297
ΣΥΝΟΛΟ	4735	5341	5139	4888	3290	3170	3023
Ιδιωτικά εργαστήρια	413	292	385	307	144	73	185
ΣΥΝΟΛΟ	4886	5633	5524	5195	3434	3243	3208

Θα πρέπει να αναφερθεί ότι οι Οδοντιατρικές Υπηρεσίες λόγω της αυξημένης ζήτησης κινητών προσθετικών εργασιών από το δημόσιο τομέα προχώρησαν και κατά το 2022 μετά από έγκριση της Αρμόδιας Αρχής σε συνεργασία με τα ιδιωτικά οδοντοτεχνικά εργαστήρια για παραπομπή αριθμού ασθενών για κατασκευή ολικών οδοντοστοιχιών. Με την ενέργεια αυτή η λίστα αναμονής για προσθετική εργασία στο δημόσιο τομέα δεν ξεπερνά τις 5 βδομάδες ενώ δεν υπήρχε καμία οικονομική επιβάρυνση για

το δημόσιο τομέα αφού οι ασθενείς αντί να πληρώνουν τα δημόσια νοσηλευτήρια για την κατασκευή της οδοντοστοιχίας πλήρωναν ακριβώς το ίδιο ποσό στο ιδιωτικό οδοντοτεχνικό εργαστήριο. Σημειώνεται ότι το ταμείο των κυβερνητικών εργατών από το 2020 έπαψε να καλύπτει τα έξοδα για κατασκευή μεταλλικών οδοντοστοιχιών από το δημόσιο τομέα.

3.3.3. Κλινική Περιοδοντολογίας.

Εξειδικευμένα περιοδοντολογικά περιστατικά αντιμετωπίζονται στο Γενικό νοσοκομείο Λευκωσίας. Στον πίνακα 3.3.5 καταγράφεται η προσφερόμενη εργασία κατά τα έτη 2015-2022

Πίνακας 3.3.5: Εργασία από την Κλινική της Περιοδοντολογίας του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας

Κλινική περιοδοντ	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	2470	1904	1813	1968	2526	1085	879	952

Πίνακας 3.3.5: Εργασία από την Κλινική της Περιοδοντολογίας στο ΚΥ Καιμακλίου

Κλινική περιοδοντολογίας	2020	2021	2022
	179	395	565

3.3.4 Κλινική Ενδοδοντίας: αντίστοιχα πλούσια εργασία όπως φαίνεται και από τον πίνακα 3.3.6 προσφέρθηκε και από την Κλινική αντιμετώπισης περίπλοκων περιστατικών ενδοδοντίας στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας

Πίνακας 3.3.6: Εργασία από την Κλινική της Ενδοδοντίας του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Κλινική Ενδοδοντίας	435	475	444	560	583	437	406	391

3.3.5 Κλινική Ορθοδοντικής

Για δέκατη συνεχή χρονιά λειτούργησε η κλινική ορθοδοντικής στο Παλαιό Νοσοκομείο Λευκωσίας περιθάλποντας παιδιά με σοβαρά λειτουργικά προβλήματα που πληρούσαν συγκεκριμένα οικονομικά κριτήρια. Διευκρινίζεται ότι κατά το 2015 επεκτάθηκαν τα λειτουργικά κριτήρια με στόχο την όσο το δυνατό μεγαλύτερη εξυπηρέτηση αριθμού ασθενών. Κατά το 2022 19 παιδιά ηλικίας μέχρι και 18 ετών ξεκίνησαν θεραπεία για λειτουργικά ορθοδοντικά προβλήματα και συνολικά έγιναν 792 επισκέψεις στην κλινική της ορθοδοντικής. Παράλληλα 29 περιστατικά ολοκλήρωσαν τη θεραπεία.

Πίνακας 3.3.7: Αριθμός επισκέψεων και νέα περιστατικά στην κλινική της ορθοδοντικής

	Νέα Περιστατικά	Σύνολο επισκέψεων	Περιστατικά που ολοκληρώθηκαν
2013	193		
2014	83	476	
2015	68	736	
2016	69	857	
2017	51	857	17
2018	39	817	17
2019	38	1157	26
2020	22	577	19

2021	37	774	29
2022	19	792	29

3.3.6 Μονάδα καθορισμού οδοντικής ηλικίας

Το 2015 στις Οδοντιατρικές Υπηρεσίες δημιουργήθηκε κατόπιν εκπαίδευσης Μονάδα Εκτίμησης Ηλικίας η οποία ασχολείται με θέματα καθορισμού ηλικίας, με βάση της κλινική οδοντιατρική εξέταση και τη μελέτη σχετικών ακτινογραφιών. Ακολουθώντας ειδικά επιστημονικά πρωτόκολλα που στηρίζονται στο εγχειρίδιο που ετοίμασε το European Asylum Support Office κατά το 2022 εξετάστηκαν 44 αιτήματα που στάληκαν από την Υπηρεσία Ασύλου αναφορικά με αιτητές διεθνούς προστασίας οι οποίοι δήλωναν ανήλικοι σε σχέση με 77 το 2021 και 73 το 2020. Το όλο πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται κατά 90% από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης της ΕΕ και κατά 10% από την Κυπριακή Δημοκρατία. Αναλυτικά στοιχεία σχετικά με το πρόγραμμα φαίνονται στον πίνακα 3.3.8

Πίνακας 3.3.8: Πρόγραμμα διακρίβωσης ηλικίας αιτητών πολιτικού ασύλου που δηλώνουν ανήλικοι

	Άντρες			Γυναίκες			Σύνολο αιτημάτων		
	Αιτήματα	Ανήλικοι	%ανήλικοι	Αιτήματα	Ανήλικες	% ανήλικες	Αιτήματα	Ανήλικοι	%ανήλικοι
2015	15	2	13,33%	7	0	0,00%	22	2	9,09%
2016	35	8	22,86%	16	3	18,75%	51	11	21,57%
2017	42	16	38,10%	28	3	10,71%	70	19	27,14%
2018	33	6	18,18%	7	0	0,00%	40	6	15,00%
2019	125	9	7,20%	35	4	11,43%	160	13	8,13%
2020	59	5	8,47%	14	0	0,00%	73	5	6,85%
2021	60	12	20,00%	17	3	17,65%	77	15	19,48%
2022	24	8	33,33%	20	7	35,00%	44	15	34,09%

3.3.7. Αριθμός επισκέψεων και προφίλ ασθενών που επισκέπτονται τις Οδοντιατρικές Υπηρεσίες

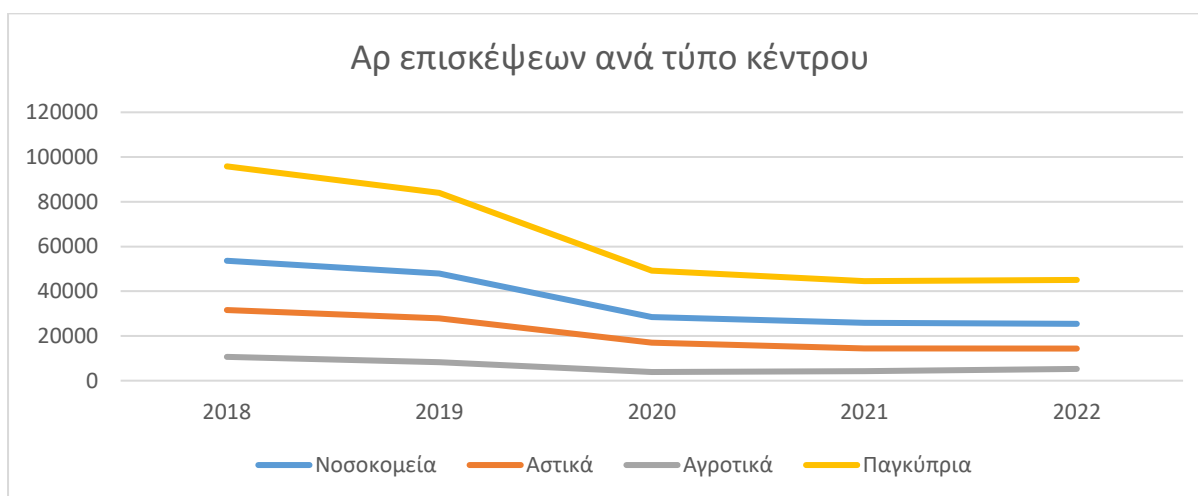
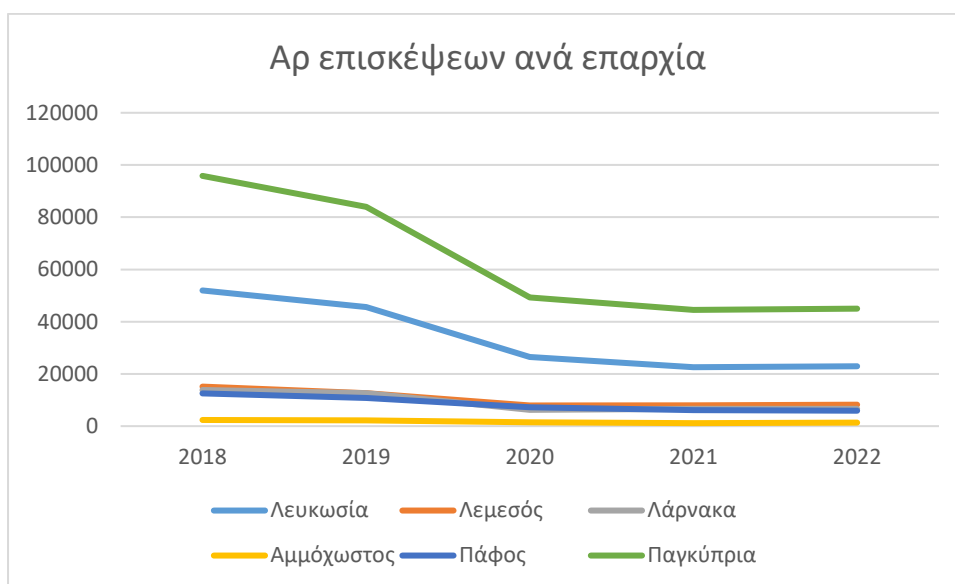
Από την εξέταση των στατιστικών στοιχείων παρατηρείται σταθεροποίηση και μικρή αύξηση στον αριθμό των επισκέψεων στις Οδοντιατρικές Υπηρεσίες τόσο κατά επαρχία όσο και ανά τύπο κέντρου το 2022 σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια 2020 και 2021 (πίνακας 3.3.9, διάγρ. 3.3.1). Η μείωση που παρατηρήθηκε τη διετία 2020-2021 οφείλεται στα περιοριστικά μέτρα που επιβλήθηκαν λόγω πανδημίας. Συγκεκριμένα εκτός του γεγονότος ότι για μακρύ χρονικό διάστημα σύμφωνα με τα εκάστοτε διατάγματα του Υπουργού Υγείας οι οδοντιατρικές κλινικές παρείχαν μόνο επείγουσα και ανακουφιστική φροντίδα, λόγω των αναθεωρημένων κατευθυντήριων γραμμών λειτουργίας των οδοντιατρείων για αποτροπή της διασποράς του ιού covid 19 μειώθηκε κατά το ήμισυ ο αριθμός των ημερήσιων καθορισμένων ραντεβού στις οδοντιατρικές κλινικές.

Πίνακας 3.3.9 : Σύγκριση επισκέψεων ανά επαρχία κατά τα έτη 2015-2022

Επαρχία	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Λευκωσία	56262	54633	53019	51957	45628	26501	22566	22936
Λεμεσός	17121	16342	15158	15141	12672	7915	7989	8182
Λάρνακα	15864	16242	15346	13842	12598	6229	6668	6580
Πάφος	12425	12887	12852	12532	10818	7174	6148	5901
Αμμόχωστος	2914	2452	2356	2360	2255	1445	1140	1382
Παγκύπρια	104623	102556	98731	95832	83971	49264	44511	44981

(*) Από τις 17.11.22 τερματίστηκαν οι εργασίες στο Οδοντιατρείο του Παλαιού Νοσοκομείου Λευκωσίας λόγω της κατεδάφισης του κτιρίου

Σχεδ. 3.3.1: Σύγκριση επισκέψεων τα έτη 2018-2022

Όσον αφορά το ηλικιακό προφίλ των ασθενών παρατηρείται ότι για όλα τα έτη υπερτερεί η ηλικιακή ομάδα των 45-64 ετών ακολουθούμενη από τις ηλικιακές ομάδες 65-74, 20-44, 75+, 5-14, 15-19, 0-4. (Πίνακας 3.3.10).

Πίνακας 3.3.10 : Κατανομή ασθενών κατά ηλικιακή ομάδα κατά τα έτη 2016 - 22

Ηλικιακή ομάδα	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0-4	378	417	386	396	166	136	202
5.-14	7636	7449	7337	5349	2882	2126	2404
15-19	3971	3631	3489	2648	1486	1476	1932
20-44	21826	20043	19386	17269	9838	9312	8997
45-64	33597	32050	30489	25679	14036	12958	12281
65-74	21697	22040	21845	21351	13185	9132	11080
75+	13191	13047	12830	11138	7673	6930	8084
Σύνολο επισκέψεων	102566	98731	95832	83830	49264	44511	44981

3.4 Δραστηριότητες Προγραμματισμού, Εξοπλισμού, Συντονισμού και Ανάπτυξης Προσωπικού και Ευρωπαϊκή Ένωση

Στον πυλώνα αυτό υπάγονται οι πιο κάτω δραστηριότητες των Οδοντιατρικών Υπηρεσιών:

- **Στρατηγικός προγραμματισμός:** οι Οδοντιατρικές Υπηρεσίες κατά το 2022 επικαιροποίησαν το πλάνο δράσης τους αναφορικά με την τριετία 2022-2024. Οι κύριοι άξονες του στρατηγικού προγραμματισμού καθώς επίσης και οι επιμέρους δραστηριότητες παρατίθενται πιο κάτω:

ΑΞΟΝΑΣ 1: ΠΑΡΟΧΗ ΥΨΗΛΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ/ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ

Δραστηριότητα 1: Παροχή υψηλής ποιότητας οδοντιατρικών υπηρεσιών σε νοσοκομεία, αστικά και αγροτικά κέντρα υγείας και άλλα ιδρύματα (συμπ. Κεντρικές Φυλακές)

Δραστηριότητα 2: Πολιτική διαχείρισης του κονδυλίου που αφορά την κάλυψη των δαπανών για αγορά οδοντιατρικών υπηρεσιών από δημοσίους υπαλλήλους που εργάζονται στο εξωτερικό.

Δραστηριότητα 3: Διεξαγωγή επιδημιολογικών και άλλων ερευνών

Δραστηριότητα 4 Προληπτικά προγράμματα για παιδιά σχολικής και προσχολικής ηλικίας και ενέργειες με στόχο την προαγωγή της στοματικής υγείας

- Προσφορές για τον εξοπλισμό των Οδοντιατρικών Υπηρεσιών παγκύπρια, τόσο σε μηχανήματα όσο και σε αναλώσιμα. Οι προσφορές σε μηχανήματα διενεργούνται από τις Οδοντιατρικές Υπηρεσίες ενώ η αγορά οδοντιατρικών υλικών γίνεται σε συνεργασία με τον Τομέα Αγορών και Προμηθειών του Υπουργείου Υγείας. Παράλληλα οι Οδοντιατρικές Υπηρεσίες προμηθεύονται υλικά και αναλώσιμα από τον ΟΚΥΠΥ καταβάλλοντας το σχετικό κόστος, € 51.312,44 καταβλήθηκαν κατά το 2022 προς τον ΟΚΥΠΥ για αγορά ατομικού προστατευτικού εξοπλισμού και αναλωσίμων ενώ άλλες € 79.599,64 δαπανήθηκαν από τις Οδοντιατρικές Υπηρεσίες. Περαιτέρω στα πλαίσια της ποιοτικής αναβάθμισης οι Οδοντιατρικές Υπηρεσίες προχώρησαν στην αγορά εξοπλισμού ύψους **€106469,3** για αφορά συσκευών και εξοπλισμού όλων των κέντρων παγκύπρια

- Εκπαίδευση του προσωπικού. Κατά το 2022 παραχωρήθηκαν 2 υποτροφίες μικρής διάρκειας για παρακολούθηση από 2 οδοντιατρικούς λειτουργούς των εργασιών των μεταπτυχιακών κλινικών της Παιδοδοντίας και της Διαγνωστικής και Ακτινοδιαγνωστικής του Στόματος της Οδοντιατρικής Σχολής Αθηνών. Περαιτέρω οργανώθηκαν εντόπιες εκπαιδεύσεις σε θέματα: α) Πρώτων Βοηθειών β) Συχνότερες παθολογικές βλάβες στη στοματική κοιλότητα- Κλινική εικόνα - Διαφορική διάγνωση θεραπεία γ) Πρωτόκολλα αντιμετώπισης ογκολογικών ασθενών. Οι διαλέξεις δόθηκαν από καθηγητές της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και Θεσσαλονίκης και του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου Εκπαίδευση του προσωπικού έγινε και σε συνεργασία με την ΚΑΔΔ σε θέματα που άπτονται της καθημερινότητας καθώς επίσης και στην απόκτηση δεξιοτήτων στη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Σε συνεργασία με την ΚΑΔΔ και κατόπιν σχετικής εκπαίδευσης που έτυχαν τα μέλη του Πυρήνα Μάθησης, ετοιμάστηκε το πρόγραμμα συνεχούς εκπαίδευσης του προσωπικού για την τριετία 2023-25. Το πρόγραμμα βασίστηκε στη διάγνωση αναγκών που έγινε μέσω ερωτηματολογίων που συμπληρώθηκαν από όλο το προσωπικό αλλά και με βάση τους στόχους και προτεραιότητες που έθεσε η Διεύθυνση των Οδοντιατρικών Υπηρεσιών.

- Διεθνείς συνεργασίες με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Ανωτέρων Οδοντιατρικών Λειτουργιών (CECDO) στο οποίο και εκφράσαμε απόψεις σχετικά με το μέλλον της οδοντιατρικής μέσα στα πλαίσια της Ε.Ε.
- Συμμετοχή τριών οδοντιατρικών λειτουργών στο Οδοντιατρικό Συμβούλιο Κύπρου και ενός οδοντιατρικού λειτουργού και ενός οδοντοτεχνίτη στο Συμβούλιο Εγγραφής Οδοντοτεχνιτών
- Συνεργασία με άλλα υπουργεία και φορείς και με άλλα τμήματα του Υπουργείου Υγείας.
- Συμμετοχή σε Ιατρικά Συμβούλια και Συμβουλευτικές Επιτροπές όπως η Κεντρική Επιτροπή Σχολικών Κυλικείων ΚΕΣΚ, επιτροπή για την Πρόληψη Ατυχημάτων, Επιτροπή για την Ποιοτική Διασφάλιση των Υπηρεσιών, Επιτροπή Πρόληψης της Βίας στην οικογένεια, Επιτροπή Ερευνών, Επιτροπή για τα δικαιώματα του παιδιού.
- Συνεισφορά των Οδοντιατρικών Υπηρεσιών με προτάσεις σε θέματα που αφορούν το Γενικό Σχέδιο Υγείας (ΓεΣΥ)